

לה:

עין משפט
נר מצוה

אלו נערות פרק שלישי כתובות

מסורת הש"ס

אם אינו ענין להבאה שיש בה שוה פרוטה. וא"ת והא אילטרין להכי דמהכא נפקא לן חובל במזבו למשלומין כריש החובל (כ"ק פג.) וי"ל דהך סוגיא כלידך מנאי דהתם דמפקי החובל במזבו למשלומין מקרא אחריואל: **דלמא** בשבת כתיב דבבהמה גופה כו'. וא"ת אי"ב היקשא למא לי וי"ל דלמא לבין דך ירידה לדרך עלייה דלא שייך לפלוני גבי שבת: **אלא** א"א כהני. וא"ת בחול נמי מצינן למימר דבהדי דממיה לנצמה הרג את האדם ולא אתרו ניה משום אדם ואפי"ה שבת נמי מצינן למימר דאתרו ניה משום נצמה ולא אתרו בו משום שבת וי"ל דמ"מ ילפינן שפיר דמה מכה נצמה לא חלקת בין שוגג שבכחא למוד הכחאה אף אדם לא מחלוק בו בין מוד שבכחו לשוגג שבכחו א"כ הואיל ומכה אדם איירי נאתרו ניה מכה נצמה אפי"ה שבת ענין דאתרו ניה ולהכי לא מצי איירי שבת ולא נהרג אדם עניה: **מתניתין** במאן שוקי א"ה. (י"ממה מיקשי ליה לרב פפא גופיה דליהו סבר בעלי דף גז: כרבה דאתר היתה פרה גנובה לו כו' ועוד קשה דלשני בעולה דמאי דפירש בקוני' דלי סבר כריש לקיש דחייבי מלקיות שוגגין פטורין ליה דפליגי אדעולא זה אינו נראה אפי"ה סבר כה"ל כמו אחר סבר כריש לקיש אבל צממוא דבהוא מילתא גופיה משלם ממון ומיפטר מלקיות מג"ש דחתת תחת (ונראה דרב פפא אפי"ה סבר כה"ל מצי לשנויי דעולא כדפירשית אבל לאפי"ה פריך שפיר דלית ליה דעולא דהא מוקף לעיל תחת דלרשא אחריואל ולהכי קשיא ליה אף כ"ל כה"ל מתני' מוקף

תורה אור השלם

1. ומכה בהמה ישלמה
ומכה אדם קטן
ויקרא בו כה

מוסף רש"י

חידוש הוא שחידשה
חזרה בקנס. כל משפט
קנס חידוש הוא הלכך
אפי"ה דמיקטיל נמי לא
מיפטר מניה ומעיר לז'
שאינו דין אלא נזירת מלך
בעלמא וקראו כו'.

סוף סוף. האי לא מחלוק בו לחייבו ממון טעמא משום דאין בו כדי משלומין ולא משום היקשא אבל היכא דיש בה שוה פרוטה אימא מחלוק: לא לריבא. להכי איתקש: **דבהדי דממיה קרט** שריאין וכו'. כלומר ואשמעינן דלוקה משום חבלה ופטור משלומין קריעה לא שנה התרו בו ולא שנה לא התרו דלא לקי פטור משלומין מהיקשא דלא מחלוק: **ממאי דבכול כתיב**. דפשיטא ליה דמכה נצמה בין שוגג בין מוד חייב לשלם: **דלמא בשבת כתיב**. ועל כרחק אשוגג כתיב קרא דלי צמוד הו"ל מתחייב נפש ופטור מן המשלומין: **איכא לאפלוני**. בין שוגג למוד: לא ס"ד. דבשבת כתיב ושוגג: וזו בשבת מכה נצמה ישלמה. נצמיה: אלא לאו כחול. דליכא לפלוני ואיתקש לה מכה אדם שלא מחלוק בו ואפי"ה אינו חייב מיתה: **לרבה דאתר**. לרבי מאיר מדוע כתיב כו' **מפנין** מוקים. לשנויי רומיאל דרמינן עלה דאלו הן הלוקין וקיימא לן דאין לוקה ומשלם: **אי כר מאיר**. דאתר לוקה ומשלם וכדשנייהו ריש לקיש: **קשיא בסו**. דבשלמא לריש לקיש דלוקקיהו להאיא דגנב וטובע בשבת בטובע על די אתר אבל בטובע על ידי עלמא ליה משלם לא קשיא דמת ומשלם ליה ליה לרבי מאיר אפי"ה בקנס אלא לרבה קשיא כמו דקנס הוא וקתני ממתינן פטור: **ואי כר נחויאל בן קנס**. דלית ליה נמי לוקה ומשלם כר מאיר מדקאמר"ו יום הכפורים שבת יה"כ הוא דפטור משלומין ומשום כרת דלית ביה ומג"ש דלסון אסון אבל משום לאו ומלקות דלית ביה לא פטור ומתניתין נמי דלית ליה לוקה ומשלם דידיה הוא ומת ומשלם ליה ליה לרבי מאיר פטור ליה לרבי יצחק. מיקמה דאתר במסכת מכות (דף גז.) אין חייבי כריתות בכלל מלקות מ' ולית ליה האו דאלו הן הלוקין הנה על אחותו ומשום הכי חייבין משלומין: **קשיא ממוס**. דהכל מודים שהוא במלקות וקתני (וטו.) אית לה קנס: **הניחא אי סבר**. רבה כר' יוחנן (גז:) כשלא התרו בו דמשלם דחייבי מלקיות שוגגין ודבר אתר חייב: **איסו נמי**. מוקי למתני' בשלא התרו בו כר' יוחנן: **אלא אי סבר לה**. בממון ומלקות דלפי"ה לא התרו בו פטור מממון ופליגי אדרבי יוחנן וכל שכן אדעולא דאתר (גז.) אפילו התרו בו משלם ממון ואינו לוקה: **הכי מפרך לה**. לא כר' יוחנן ולא בעולה ולא כריש לקיש: **על כרחק**. אי סבירא ליה בממון ומלקות דלוקה ואינו משלם כרבי יוחנן פטור ליה כשוגגים דמשלם ממון ומוקי לה בשלא התרו בו: **לריש לקיש דאתר כפירוש ריבשה סורה כו'**. דחייבי מלקיות שוגגין פטורין משלם: **מאן סנה דפליגי אדר' נחויאל**. ומחייב משלומין בחייבי כריתות כגון היא שזעזעות ושהדלק גדיש ביה"כ חייבין בפרק שזעזעות (שטות ג.) ומתני' דהכא דקנסה בלחמותו וניה נמי דלית ליה אסון אסון למיפטריה משום כרת כרת בלא לאו חוק מפסח ומילה דבשלמא ר' יוחנן מוקי לה אפילו כרבנן דפליגי עליה דרבי מאיר דאתר אין לוקה ומשלם והיינו בשלא התרו בו אלא לריש לקיש כמאן מוקי לה: **אי רבי מאיר**. דאתר לוקה ומשלם: **אי רבי יצחק**. דאתר לא שייך מלקות בחייבי כריתות וג"ש דלסון אסון לית ליה ובמאי ליפטור הילכך מתניתין דהכא על כרחק ר"מ היא ולא רבי יצחק משום דקשיא ממוצא אבל היא דשזעזעות בין דאנוסה: **פישו**. דמפשיה: **הממאנת**. דבעלה כגון יתומה קטנה שהשאתה אמה ומיאה בעלה: **אין לה קנס**. שאינה בחוקת בחולה הואיל וניסת: **איילוניס**. שאין לה סימני נערות לעולם ואינה יולדת. לשון איל זכר דוכריתא דלא ילדה (ושל דף גז.) **אין לה קנס**. לפי שאין קנס אלא לנערה וזו שלא הביא שערות בעולם כל כ" שנה היא בחוקת קטנה ומשם ואילך בוגרת: **והיולא משום שס רע**. קס"ד שלא מלא לה בעלה בחולים. ולקמן (ויו.) פריך כה סקילה היא: עריות

עין משפט
נר מצוה

מוסף רש"י

חידוש הוא שחידשה
חזרה בקנס. כל משפט
קנס חידוש הוא הלכך
אפי"ה דמיקטיל נמי לא
מיפטר מניה ומעיר לז'
שאינו דין אלא נזירת מלך
בעלמא וקראו כו'.

הנהרות הב"ח

(ב) נבי' משלומין הוא נלה
נצמיה: תחייב וזכר ס"ב
הא לא קשיא:

סוף סוף לאו בר משלומין הוא (ב) לא צריכא דבהדי דממיה קרט שריאין דיליה א"ל רב חייא לרבא ולתנא דבי חזקיה דאמר מכה אדם ומכה בהמה ממאי דבכול כתיב וליכא לאיפלוני דלמא בשבת כתיב דבבהמה גופה איכא לאיפלוני א"כ ס"ד דכתיב 'ומכה בהמה ישלמה ומכה אדם יומת היכי דמי אי דלא אתרו ביה מכה אדם אמאי יומת אלא פשיטא דאתרו ביה ואי בשבת מכה בהמה ישלמה אלא לאו בחול א"ל רב פפא לאביי **לרבה דאתר** חידוש הוא שחידשה תורה בקנס ואף על גב דמיקטיל משלם מתניתין כמאן מוקים לה אי כר"מ קשיא בתו אי כרבי נחויאל בן הקנה קשיא אחותו אי כר' יצחק קשיא ממוצת הניחא אי סבר לה כר' יוחנן הוא נמי מתרין לה כר' יוחנן אלא אי סבר כה"ל היכי מתרין לה על כרחק כר' יוחנן ס"ל א"ל רב מתנא לאביי לר"ל דאתר בפירוש ריבתה תורה חייבי מלקיות בחייבי מיתות מאן תנא דפליגי עליה דרבי נחויאל בן הקנה אי ר"מ אי רבי יצחק: ת"ר עריות ושניות לעריות אין להן לא קנס ולא פיתוי **הממאנת** אין לה לא קנס ולא פיתוי איילונית אין לה לא קנס ולא פיתוי והיוצאת משום שם רע אין לה לא קנס ולא פיתוי מאי עריות ומאי שניות לעריות איילומא עריות עריות

לה: **אי בר'** נחויאל קשיא אחותו. לא מצי למימר קשיא ממורת ואחיותו דע"כ כר"מ ס"ל מדנקט יום הכפורים שבת וה"ל למימר יו"ט שבת וכ"ש יום הכפורים אלא ודאי ס"ל או כר"מ דאתר לוקה ומשלם או כר' יצחק דאתר אין מלקות בחייבי כריתות הלכך לא נקט יו"ט דמנייה לא הוה משמעין יו"ט שבת צ"ל מלקות דלא הוה כרבנן לא מוקמי ליה כרבי יצחק אלא כר"מ ולא מיקשי ממורת: **אי רבי יצחק קשיא** שבורת. לא הולרך לומר אי כרבנן דליריה קשיא ממורת ואחיותו ולא מצי למימר נמי דמתני' כרבי עקיבא דסבר עדים זוממין קנסא ואית ליה לוקה ומשלם לית ליה מת ומשלם דלרבי עקיבא מצינן למימר דלא גמר עדים זוממין ממוציא ש"ר אע"ג דהוי קנסא מתקנסא דכרבי' לעיל (דף גז.) ד"ה דאין) ואית ליה שפיר כרבנן דלוקה ואינו משלם: **מאן תנא דפליגי עליה דרבי נחויאל** אי ר' מאיר אי רבי יצחק. תימנה דלריש לקיש כהדיא פליגי ר"מ ארבי נחויאל דהא מוקים מתני' כר"מ וקתני דיש קנס בחייבי כריתות וי"ל דידע שפיר דר"מ פליגי עליה אלא דק"ל דרבנן לא מצינן למימר דפליגי עליה אבל לר' יוחנן אתי שפיר: **לא קנס וא"ה פיתוי**. אית דגריס ולא אונס משום דפיתוי נמי קנס הוא ואומר ר"י דגרס"י ליה דשיך למיקרי לאונס קנס טפי מלפיתוי משום דאונס שותה בעליו (לקמן דף גז.). **הממאנת** אין א"ה א"ה קנס. פירש בקונו' לפי שהיא בחוקת בעולה וקשה לר"י דל"כ היכי דייק לקמן הא קטנה בעלמא אית לה דלמא ה"ק הממאנת אין לה קנס אם בא עליה כשהיא נערה היא נערה בעלמא אית לה ומייהו אין להקשות אמאי נקט ממאנת ה"ל למינקט כל אשה שניסת ונתגרשה דהא איכא למ"ד לקמן (דף גז.) דאפי"ה אם נתגרשה ונתגרשה אין לה קנס ונראה לר"י דה"פ אין לה לא קנס ולא פיתוי אם אנסה בעלה או פיתה אותה כשהיתה תחתיו קודם מיתון אע"ג דכשמיאה איגלאי מילתא שלא היתה אשתו והשתא דייק שפיר לקמן הא קטנה בעלמא אית לה אבל קשה לר"י מהא דקאמר בסמוך וכ"מ כולה ר"מ היא ובממאנת סבר לה כרבי יחזקיה והשתא כיון דאיירי שבה עליה בעלה כשהיא נערה שז אינה יכולה למאן דמודה רבי יהודה כשבעל דכאמר בפרק באו סימן ונה (גז.) וס"ה וזריך ר"י דמייירי כשפירש כהדיא בפרק בעול לשם קידושין ועוד דפיתוי ואונס לאו לשם קידושין הוא דבהיא לא מודה רבי יהודה:

ולא פיתוי. קשה לרשב"א אמאי נקט פיתוי למאי דמוקי לה בסמוך נערה הא כל נערה מפותה אין לה קנס דמחלה אפי"ה נערה

עין משפט
נר מצוה

מוסף רש"י